

ชื่อเรื่อง	การวิจัยและพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕
ผู้วิจัย	นายอัคราทร อ่อนยอ
หน่วยงาน	โรงเรียนเทศบาลบูรพาอุบล สังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลนครอุบลราชธานี กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย
ปีที่ทำวิจัย	2563

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การวิจัยและพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (2) พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 (3) เพื่อทดลองใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ (4) ประเมินผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาลบูรพาอุบล สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 9 ชุด แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 9 แผน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 40 ข้อที่มีค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.32 – 0.63 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.31 – 0.92 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.901 วิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และทดสอบความแตกต่างของคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องเห็นว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ควรมีภาพประกอบสีสันสวยงาม ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย มีตัวอย่างกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียง มีเนื้อหาที่ให้ความรู้ มีการวัดผลประเมินผลหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละชุด

2. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ประกอบด้วย (คำนำ วัตถุประสงค์ คำชี้แจงในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ บทบาทของผู้เรียน ใบความรู้ ใบงาน แบบทดสอบ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มี 9 ชุด ได้แก่ 1) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) แนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3) ศาสตร์พระราชา ๒๓ หลักการทรงงาน 4) เศรษฐกิจพอเพียง “เกษตรทฤษฎีใหม่” 5) เศรษฐกิจพอเพียง “ โคก หนอง นา โมเดล 6) การผลิตสินค้าและการบริการ

ในท้องถิ่น 7) เศรษฐกิจพอเพียงในครัวเรือนและโรงเรียน 8) เศรษฐกิจพอเพียงในสังคมและชุมชน และ 9) เศรษฐกิจพอเพียงกับสหกรณ์) และประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.55/85.75 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ ประสิทธิภาพ 80/80 ที่ตั้งไว้

3. ผลการทดลองใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความสนใจและกระตือรือร้นในการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรม การเรียนมีทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีความสุขและสนุกกับการเรียน มีความรับผิดชอบในการ เรียนรู้ชุดกิจกรรมการเรียนที่นำมาทดลองใช้นำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงมาใช้ประกอบการเรียนรู้

4. ผลการประเมินผลและปรับปรุงชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม ร่วมกันภาพรวมอยู่ในระดับดี และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจในการเรียนรู้ด้วย ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D.=0.27)

1

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

จัดทำโดย

นายอัคราพร อ่อนยอ

ตำแหน่งครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนเทศบาลบูรพาอุบล

สังกัดสำนักการศึกษาเทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กระทรวงมหาดไทย

คำนำ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเน้นให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ได้ใช้ทักษะต่างๆ ในการแสวงหาความรู้ ทั้งนี้ได้นำเนื้อหาเชื่อมโยงกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทั้งยังมีความรู้ความเข้าใจ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง อย่างถูกต้องและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้จัดทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ประกอบด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมด 9 ชุด ได้แก่

- ชุดที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ชุดที่ 2 แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ชุดที่ 3 ศาสด์พระราชา 23 หลักการทรงงาน
- ชุดที่ 4 เศรษฐกิจพอเพียง”เกษตรทฤษฎีใหม่”
- ชุดที่ 5 เศรษฐกิจพอเพียง “โคก หนอง นา โมเดล”
- ชุดที่ 6 การผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น
- ชุดที่ 7 เศรษฐกิจพอเพียงในครัวเรือนและโรงเรียน
- ชุดที่ 8 เศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนและสังคม
- ชุดที่ 9 เศรษฐกิจพอเพียงกับสหกรณ์

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เนื้อหา สื่อ ตลอดจนข้อมูลต่างๆ ที่ผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนและครู ในการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เป็นอย่างดี

อักษรพร อ่อนยอ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ปกชุดกิจกรรมการเรียนรู้	1
คำนำ	2
สารบัญ	3
คู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้	4
คำชี้แจงการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้	5
ขั้นตอนการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้	6
บทบาทครู	7
บทบาทของนักเรียน	9
ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	11
- แบบทดสอบก่อนเรียนชุดที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	12
- ใบความรู้ความเป็นมาของเศรษฐกิจพอเพียง	17
- หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	18
- ใบความรู้ความของเศรษฐกิจพอเพียง	20
- ใบความรู้องค์ประกอบของเศรษฐกิจพอเพียง	23
- ความสมดุลทั้ง 4 มิติ	25
- ใบงานที่ 1.1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	30
- ใบงานที่ 1.2 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	31
- ใบงานที่ 1.3 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	32
- ใบงานที่ 1.4 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	33
- ใบงานที่ 1.5 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	34
แบบทดสอบหลังเรียนชุดที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	36
ภาคผนวก	41
ตารางสรุปคะแนนชุดกิจกรรมชุดที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	49
บรรณานุกรม	50

คู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

เป็นเอกสารชี้แจงลักษณะของรูปแบบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ วิธีการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งข้อเสนอแนะในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีส่วนประกอบ ดังนี้

1. องค์ประกอบของเนื้อหา ชุดกิจกรรมการเรียนรู้นี้ คือ ชุดที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีเนื้อหาสาระตรงตามหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภคการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิต อย่างมีคุณภาพ

2. เอกสารชุดนี้ประกอบด้วย ประกอบด้วย

- 2.1 คู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้
- 2.2 คำชี้แจงการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้
- 2.3 ขั้นตอนการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้
- 2.4 บทบาทของครู
- 2.5 บทบาทของนักเรียน
- 2.6 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

3. สิ่งที่ต้องเตรียม ครูจะต้องเตรียมสื่อการเรียนรู้ให้ครบตามขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

- 3.1 แบบทดสอบก่อนเรียน
- 3.2 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้
- 3.3 แบบสรุปการเรียนรู้
- 3.4 แบบทดสอบหลังเรียน

4. การจัดชั้นเรียน การจัดชั้นเรียนสำหรับใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ในขณะจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะแบ่ง นักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 – 5 คน จะมีที่กลุ่มนั้น ขึ้นอยู่กับจำนวนนักเรียนในห้อง และเมื่อทำกิจกรรมกลุ่มเสร็จเรียบร้อยแล้ว แต่ละกลุ่มจะแยกนั่งเดี่ยวเพื่อทำการวัดผล การเรียนรู้โดยใช้แบบทดสอบหลังเรียน

5. การประเมินผลการเรียนรู้

5.1 ประเมินผลด้านความรู้ความก้าวหน้าในการเรียนรู้จากแบบทดสอบ – ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน - ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน

5.2 ประเมินด้านทักษะ/กระบวนการทำงาน – ประเมินตามสภาพจริงตามกิจกรรมที่ปฏิบัติ

5.3 ประเมินด้านพฤติกรรม/พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน

คำชี้แจงการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ก่อนนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ควรปฏิบัติดังนี้

1. ศึกษาคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้และปฏิบัติตามขั้นตอนในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ถูกต้องตามลำดับ
2. ศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้โดยละเอียดและปฏิบัติตามกิจกรรมตาม แผนการจัดการเรียนรู้ให้ครบทุกขั้นตอน
3. ศึกษาเนื้อหาวิธีการจัดกิจกรรม การวัดและประเมินผลของชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยละเอียด
4. ควรเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ให้พร้อมที่จะใช้งานได้

ขั้นตอนการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นตอนในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ดังนี้

1. นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความรู้พื้นฐาน (ก่อนเรียน) เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 40 ข้อ เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ใช้เวลา 60 นาที
2. ครูอธิบายวิธีการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้
3. ครูชี้แจงบทบาทของนักเรียน ให้นักเรียนเข้าใจบทบาทของตนเองในการดำเนินกิจกรรมในแต่ละชุดกิจกรรมการเรียนรู้
4. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับวิธี หรือขั้นตอน หรือบทบาทของนักเรียน ตลอดจน ข้อสงสัยอื่น ๆ
5. ครูดำเนินการจัดกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียน เกิดความสนใจในเนื้อหาที่กำลังเรียน
6. ครูดำเนินการจัดกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความสามารถ ในการรับรู้ของนักเรียน และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ ลักษณะ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ควรปฏิบัติจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 9 ชุด ซึ่งประกอบด้วย
 - ชุดที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - ชุดที่ 2 หลักแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - ชุดที่ 3 ศาสตร์พระราชา 23 หลักการทรงงาน
 - ชุดที่ 4 เศรษฐกิจพอเพียง “เกษตรทฤษฎีใหม่”
 - ชุดที่ 5 เศรษฐกิจพอเพียง “โคก หนอง นา โมเดล”
 - ชุดที่ 6 การผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น
 - ชุดที่ 7 เศรษฐกิจพอเพียงในครัวเรือนและโรงเรียน
 - ชุดที่ 8 เศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนและสังคม
 - ชุดที่ 9 เศรษฐกิจพอเพียงกับสหกรณ์
7. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนมา โดยให้นักเรียนอภิปรายและครูคอยชี้แนะ
8. นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (หลังเรียน) เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครบ 9 ชุด แบบทดสอบเป็นชุดเดียวกับแบบทดสอบวัดความรู้พื้นฐาน (ก่อนเรียน) จำนวน 40 ข้อ ใช้เวลา 60 นาที

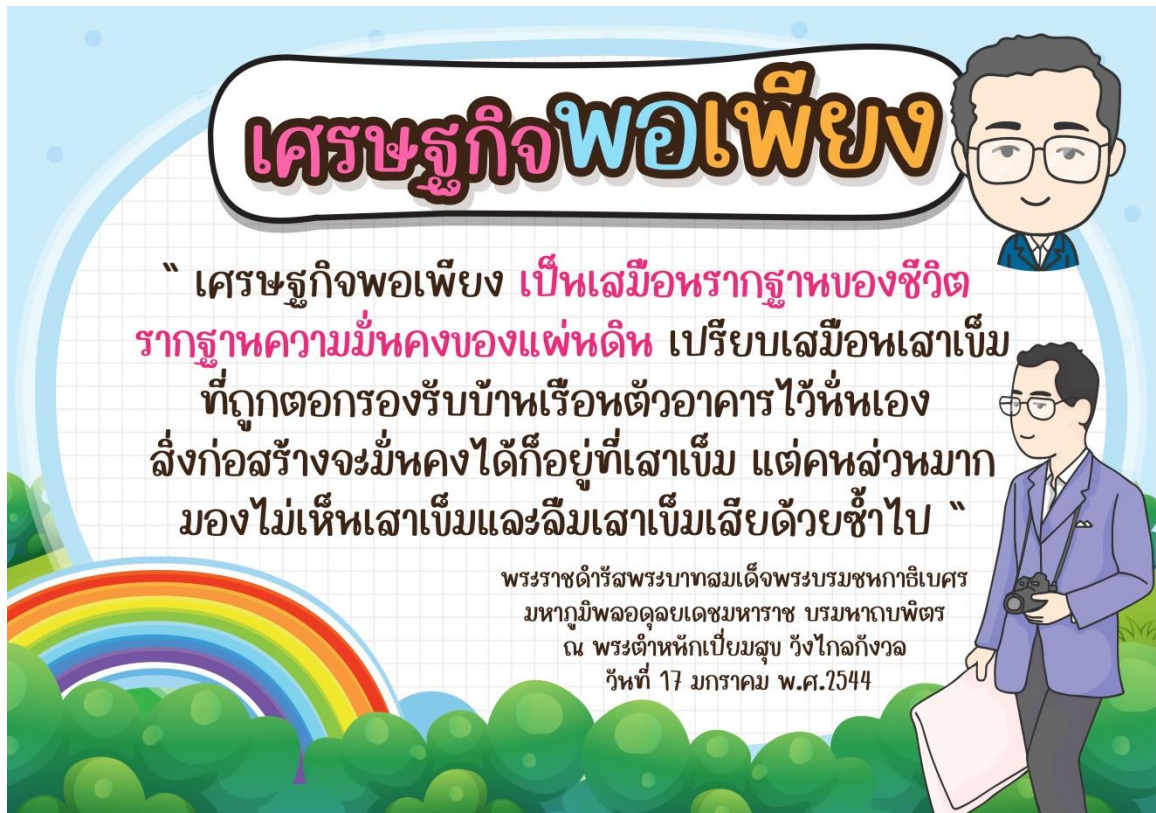
บทบาทครู

สิ่งที่ครูควรปฏิบัติ ก่อน-หลัง และขณะใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีดังนี้

1. ครูควรศึกษาและทำความเข้าใจวิธีการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นตอน การดำเนินกิจกรรม การใช้สื่อและอุปกรณ์ รวมทั้งวิธีวัดและประเมินผลของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ชัดเจน สำหรับเกณฑ์ใน การผ่านจุดประสงค์ ในแต่ละแผนนั้นกำหนดไว้ร้อยละ 80
2. ครูควรค้นคว้าและอ่านเนื้อหาที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมจากหนังสือเรียน คู่มือครู และหนังสือเสริมประสบการณ์ต่างๆ ในเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อให้มีความรู้ความแม่นยำ ในเนื้อหาให้มากยิ่งขึ้น
3. ครูควรเตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ล่วงหน้า และเตรียมสถานที่ตลอดจนสื่อต่างๆ ให้ พร้อมก่อนใช้ชุดการเรียนรู้
4. ครูควรเตรียมสื่อต่างๆ ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผน และ ไม่อาจบรรจุ ลงในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ได้
5. ครูควรตรวจวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เรียบร้อย ทั้งก่อนและ หลังใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกครั้ง
6. การจัดชั้นเรียน จัดนักเรียนนั่งเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน คละ คนเก่ง ปานกลาง อ่อน ตามความเหมาะสมเพื่อฝึกทักษะการทำงานกลุ่ม/ทักษะกระบวนการ ร่วมกับผู้อื่น
7. ครูควรชี้แจงบทบาทของนักเรียน เวลาที่ใช้ในการประกอบกิจกรรมแต่ละ กิจกรรม หรือแต่ ละแผนการจัดการเรียนรู้ ให้นักเรียนทราบ
8. แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
9. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อประเมินความรู้เดิมของนักเรียน ก่อนเริ่ม เรียนใน แต่ละชุด
10. แจกชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้นักเรียนศึกษาและแนะนำวิธีใช้ชุดกิจกรรม การเรียนรู้เพื่อ นักเรียนจะได้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง
11. ดำเนินการสอนตามกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้
12. ในขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ครูควรให้การดูแลอย่างทั่วถึง และให้ คำแนะนำกรณีที่ นักเรียนไม่เข้าใจในกิจกรรมต่าง ๆ และต้องพยายามกระตุ้นให้นักเรียนปฏิบัติ กิจกรรมด้วยตนเองมากที่สุด

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

13. หากมีนักเรียนคนใดเรียนไม่ทัน ครูควรให้คำแนะนำหรืออาจมอบหมายงานหรือเอกสาร ให้ศึกษาเพิ่มเติมในเวลาว่าง
14. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หลังจากที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เสร็จ เรียบร้อยในแต่ละชุด
15. เมื่อนักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน ครูควรตรวจคำตอบแล้วแจ้งคะแนนให้นักเรียน ทราบทันที และเมื่อเรียนจบเนื้อหาให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน ครูตรวจคำตอบแล้วแจ้งคะแนน ให้นักเรียนทราบ เพื่อดูความก้าวหน้าของตนเอง หากมีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ ครูควรให้นักเรียนรับชุด กิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ไม่ผ่านเกณฑ์ไปศึกษาเองเพิ่มเติมนอกเวลาเรียน
16. ครูควรสรุปผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สภาพปัญหาและข้อเสนอแนะ หลังจากใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละครั้ง เพื่อนำไปปรับปรุงในการใช้ครั้งต่อไป

เศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียง เป็นเสมือนรากฐานของชีวิต รากฐานความมั่นคงของแผ่นดิน เปรียบเสมือนเสาเข็มที่ถูกตอกรองรับบ้านเรือนตัวอาคารไว้เหนือเอง สิ่งก่อสร้างจะมั่นคงได้ก็อยู่ที่เสาเข็ม แต่คนส่วนมากมองไม่เห็นเสาเข็มและลืมเสาเข็มเสียด้วยซ้ำไป”

พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
ณ พระตำหนักเปี่ยมสุข วังไกลกังวล
วันที่ 17 มกราคม พ.ศ.2544

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

บทบาทของนักเรียน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชุดที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนดังนี้

1. อ่านคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้และบทบาทของนักเรียนให้เข้าใจก่อนลงมือศึกษาชุดกิจกรรมการเรียนรู้
2. นักเรียนรับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ คนละ 1 ชุดที่ครูผู้สอน
3. ทำแบบทดสอบก่อนเรียนจำนวน 20 ข้อ โดยใช้เวลา 20 นาที เพื่อประเมินความรู้เดิมของ นักเรียน
4. นักเรียนศึกษาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในใบงาน
5. ทำแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 20 ข้อ โดยใช้เวลา 20 นาที เพื่อทราบความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียนหลังจากทำกิจกรรมเสร็จเรียบร้อยในแต่ละชุด
6. บอกคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบหลังเรียนทุกชุดให้ครูทราบ เพื่อบันทึกลงในแบบ บันทึกผลการประเมินด้านความรู้จากการทำกิจกรรมตามชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อหาคะแนนสรุป
7. หลังจากทำกิจกรรมเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนเก็บวัสดุอุปกรณ์ให้เรียบร้อย
8. ในการทำกิจกรรมตามชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกชุด ขอให้นักเรียนทำด้วยความตั้งใจให้ความร่วมมือและมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองให้มากที่สุด โดยไม่ดูเฉลยก่อนทำกิจกรรมและแบบทดสอบ
9. หากนักเรียนคนใดเรียนไม่ทันหรือเรียนยังไม่เข้าใจ ให้รับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไปศึกษาเพิ่มเติมนอกเวลาเรียนเพื่อให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น

กรณีที่ไม่มีการแบ่งกลุ่ม

1. นักเรียนทุกคนปฏิบัติกิจกรรมด้วยความตั้งใจ และไม่ชวนเพื่อนคุยหรือเล่น
2. ปฏิบัติตามขั้นตอนในการทำกิจกรรมให้เสร็จทันเวลาที่กำหนด
3. ตั้งใจตอบคำถามอย่างเต็มความสามารถ และยกมือซักถามเพื่อพบปัญหาหรือข้อสงสัย
4. ทำแบบฝึกหัดด้วยตนเองอย่างเต็มความสามารถ ไม่ลอกเลียนแบบผู้อื่น
5. มีความตั้งใจในการทำแบบทดสอบทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยตนเอง
6. ช่วยกันเก็บวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน จัดโต๊ะ เก้าอี้ให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยและทำความสะอาดห้องเรียน

กรณีที่มีการแบ่งกลุ่ม

ก. บทบาทของผู้นำกลุ่ม มีหน้าที่คือ

1. ควบคุมการดำเนินกิจกรรมภายในกลุ่มให้เป็นระเบียบเรียบร้อย
2. เป็นผู้นำในการประกอบกิจกรรมของกลุ่ม
3. เป็นผู้ติดต่อกับครู เมื่อพบปัญหาหรือข้อสงสัย
4. รายงานหรือแจ้งให้ครูทราบ เมื่อประกอบกิจกรรมเสร็จ
5. หลังจากสมาชิกภายในกลุ่มประกอบกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้เสร็จแล้ว เก็บแบบบันทึกกิจกรรม แบบฝึกหัด กระดาษคำตอบ ส่งครูตามกำหนดเวลา

ข. บทบาทของสมาชิกภายในกลุ่ม มีหน้าที่คือ

1. ปฏิบัติกิจกรรมด้วยความตั้งใจให้ทันเวลา โดยไม่ชวนเพื่อนคุยหรือเล่น
2. ตั้งใจตอบคำถามอย่างเต็มความสามารถและปฏิบัติตามขั้นตอนในการทำกิจกรรม
3. ไม่ควรปรึกษากันเสียงดังเกินไป จนรบกวนกลุ่มอื่น ๆ
4. ช่วยกันเก็บวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนต่างๆ จัดโต๊ะเก้าอี้ ให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย และทำความสะอาดห้องเรียน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1 เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. มีความรู้ความเข้าใจเรื่องความเป็นมาความหมายองค์ประกอบของเศรษฐกิจพอเพียง
2. ตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. เข้าใจเกี่ยวกับระบบและวิธีการของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด - ทักษะการวิเคราะห์ - ทักษะการเชื่อมโยง
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

ส่วนประกอบในชุดกิจกรรมการเรียนรู้

1. บัตรคำสั่ง
2. แบบทดสอบก่อนเรียน
3. ใบความรู้
4. ใบงาน
5. แบบทดสอบหลังเรียน
6. เฉลยใบงาน
7. เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียน

บัตรคำสั่ง

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละคนปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. นักเรียนสามารถศึกษาเป็นรายบุคคลตามระดับความสามารถและเป็นรายกลุ่ม ซึ่งควรมีสมาชิกประมาณกลุ่มละ 4-5 คนในแต่ละกลุ่ม (คละ เก่ง ปานกลาง อ่อน)
2. อ่านคำชี้แจงในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้
3. ทำแบบทดสอบก่อนเรียนเป็นรายบุคคล
4. ศึกษาใบความรู้ เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
5. ศึกษาใบงานและปฏิบัติตามใบกิจกรรม
6. บันทึกผลการทำกิจกรรมลงในแบบบันทึกกิจกรรม
7. ทำแบบทดสอบหลังเรียนเป็นรายบุคคล ชุดกิจกรรมชุดที่ 1 เวลาที่ใช้ 2 ชั่วโมง

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แบบทดสอบก่อนเรียนชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง
ชุดที่ 1 เรื่อง หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คำชี้แจง

- ข้อสอบชุดนี้มีจำนวน 20 ข้อ
- ให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียวแล้วเขียนเครื่องหมาย (X) ลงในช่อง ในกระดาษคำตอบที่กำหนดให้

- ข้อใด คือความหมายเศรษฐกิจพอเพียงที่สมบูรณ์ที่สุด
 - การดำรงชีวิตอย่างสงบ สันโดษ ประหยัดอดออมเพื่อช่วยเหลือเศรษฐกิจของชาติ
 - ดำรงชีวิตแบบพึ่งตนเองทุกอย่างผลิตขึ้นใช้เองในครอบครัว ไม่มีการซื้อจากตลาด
 - ดำรงชีวิตแบบบูรณาการเพื่อตามฐานะที่พึงมีพึงได้ของตนโดยไม่เบียดเบียนใคร
 - การดำรงชีวิตอย่างไม่เดือดร้อน มีความเป็นอยู่อย่างประมาณตน
- เป้าหมายของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงคือข้อใด
 - มุ่งแก้ไขปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจชาติ
 - เพื่อให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง
 - เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกในยุคโลกภิวัตน์
 - มุ่งให้เกิดความสมดุลพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง
- ความพอเพียงด้านสังคมตามหลักการเศรษฐกิจพอเพียงหมายถึงสิ่งใด
 - สังคมเข้มแข็ง
 - สังคมมีหลากหลาย
 - คนในสังคมมีความเป็นอยู่ที่ดี
 - คนในสังคมไม่ต้องการความช่วยเหลือจากใคร
- ความพอประมาณ มีความหมายตรงตามข้อใด
 - ดำเนินชีวิตอย่างพอดีพองามตามสภาพที่เป็นอยู่
 - ดำเนินชีวิตที่ดีที่สุดตามที่งานสามารถค้นจนหามาได้
 - ดำเนินชีวิตด้วยความกระหน่ำกระแหม่เก็บออมให้มากที่สุด
 - ดำเนินชีวิตตามสบายไม่ต้องดิ้นรน
- ใครปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามหลัก “ความมีเหตุผล”
 - แดงใช้เงินสิบบาทซื้อขนมเค้ก เพราะแดงชอบขนมเค้กมาก
 - เขียวเก็บเงินสิบบาทไว้ในกระปุกออมสินแล้วไปขอคุกกี้ดำกิน
 - ดำมีเงินสิบบาทซื้อขนมเค้กห้าบาท เพราะดำคิดว่าเก็บห้าบาทไว้เพื่อวันต่อไป
 - เหลืองเก็บเงินสิบบาทไว้ซื้อตุ๊กตาหมีแล้วไปขอขนมเค้กแดงกินเพราะหิวเหมือนกัน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

6. การสร้างความสมดุลตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเน้นให้เกิดกับสิ่งใดมากที่สุด
 - ก. ความสมดุลระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม
 - ข. ความสมดุลระหว่างสินค้าต่างประเทศกับสินค้าไทย
 - ค. ความสมดุลระหว่างอุตสาหกรรมกับเกษตรกรรม
 - ง. ความสมดุลของความเจริญทางเทคโนโลยีกับภูมิปัญญาไทย
7. ปีนี้ราคาข้าวตกต่ำกว่าทุกปีแต่ลุงแก้วยังไม่เดือดร้อน เพราะลุงแก้วเป็นเกษตรกรที่ปลูกพืชหลายชนิดรวมทั้งปลูกข้าว ข้อความนี้สอดคล้องกับข้อใดมากที่สุด
 - ก. ความมีเหตุผล
 - ข. มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
 - ค. เงื่อนไขหลักวิชา
 - ง. ความพอประมาณ
8. การกระทำในข้อใด แสดงถึงความพอประมาณ
 - ก. เอกพอใจที่ร้านขายของมีกำไรมาก
 - ข. อ้อมซื้ออุปกรณ์การเรียนในวงเงินที่มีอยู่
 - ค. แอนททำงานตามที่เจ้านายมอบหมายให้ทำ
 - ง. อ้วนเก็บเงินที่คุณแม่ให้ใช้จ่ายเป็นรายวันทั้งหมดเพื่อฝากธนาคาร
9. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความสำคัญอย่างไร
 - ก. ทำให้ประชาชนมีความสามัคคี รักใคร่ปรองดองกัน
 - ข. ประชาชนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ไม่แตกต่างกัน พออยู่พอกิน
 - ค. ชี้แนะแนวทางให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตแบบพออยู่พอกิน และสามารถพึ่งพาตนเองได้
 - ง. มีผลดีต่อการส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชนชาวไทยทุกคนโดยไม่เลือกวัย และฐานะความเป็นอยู่
10. หลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีองค์ประกอบอะไรบ้าง
 - ก. พอกิน พออยู่ พอใช้ มีเงินออม มีความรู้
 - ข. ประมาทตน ใช้ความคิด รู้จักป้องกันตนเอง ไม่เสี่ยง มีวินัย
 - ค. ลดรายจ่าย ประหยัด ใช้ของคุ้มค่า มีหลักประกัน และความเพียร
 - ง. พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยใช้ความรู้ คู่คุณธรรม
11. หลักการและเงื่อนไขในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือข้อใด
 - ก. พอกิน พอใช้ พอเพียง ความรู้คู่คุณธรรม
 - ข. พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน และคุณธรรมนำความรู้
 - ค. พอเพียง พอประมาณ รู้จักให้ และมีจรรยาบรรณ มีวิสัยทัศน์
 - ง. อยู่เย็น เป็นสุข มีกินมีใช้ และมีวิสัยทัศน์กว้างไกล

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

12. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น มีฐานคิดที่สำคัญเรื่องใดมากที่สุด
- การพัฒนาทรัพยากรวัฒนธรรมพร้อมความมั่นคงของประเทศ
 - พัฒนาความมั่งคั่งเพียงอย่างเดียว
 - พัฒนาเศรษฐกิจพร้อมกับพัฒนาสังคม
 - พัฒนาในชุมชนในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ควบคู่กับคุณธรรม
13. “การพัฒนาประเทศตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง การพึ่งพาตนเอง” พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเน้นความสำคัญของการพัฒนาประเทศ ซึ่งจะต้องสร้างพื้นฐานในข้อใด
- ความพอมี พอกิน พอใช้
 - การอยู่อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรีของตนเองไม่พึ่งพาใคร
 - การยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณีไทยโดยประยุกต์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของ กระแสโลก
 - วางรากฐานด้านการเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมให้มีความเข้มแข็ง
14. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวพระราชดำริของรัชกาลใด
- รัชกาล ที่ 7
 - รัชกาล ที่ 8
 - รัชกาล ที่ 9
 - รัชกาล ที่ 10
15. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีเป้าหมาย คือข้อใด
- ดำเนินชีวิตได้ทุกสถานการณ์
 - ดำเนินชีวิตได้ทุกประเทศ
 - ดำเนินชีวิตได้ทุกวัย
 - ดำเนินชีวิตได้ทุกสภาพอากาศ
16. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้ความสำคัญในเรื่องใด
- คน คุณค่าคุณธรรม
 - คน คุณค่าความเป็นคน
 - คน คุณค่าความรู้
 - คน คุณค่าชุมชน
17. ความมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึงข้อใด
- กล้าเสี่ยงในการลงทุน
 - ยอมรับสภาพสังคมได้ทั้งสภาพดีและไม่ดี
 - มีความพร้อมที่จะเผชิญต่อผลกระทบและการเปลี่ยนแปลง
 - ดูแลรักษาสุขภาพให้แข็งแรงอยู่เสมอ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

18. การปฏิบัติตามหลักความพอเพียงควรเริ่มจากที่ใด
- ตนเอง
 - เพื่อน
 - ครอบครัว
 - ประเทศ
19. สาเหตุใดจึงต้องมีการประกาศใช้เศรษฐกิจพอเพียง
- สินค้าเกษตรมีราคาสูง
 - เศรษฐกิจมีการขยายตัวสูงขึ้น
 - ปริมาณสินค้าในการบริโภคมีมากเกินไป
 - เกิดภาวะขาดแคลนสินค้าอุปโภคบริโภค
20. หลักการใดไม่ใช่เศรษฐกิจพอเพียง
- การพึ่งตนเองเป็นสำคัญ
 - การสร้างนิยมไทย
 - การบริการดินและน้ำอย่างเหมาะสม
 - การลงทุนขนาดใหญ่เพื่อผลิตสินค้า

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียนชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง
ชุดที่ 1 เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คำชี้แจง

- ข้อสอบชุดนี้มีจำนวน 20 ข้อ
- ให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียวแล้วเขียนเครื่องหมาย (X) ลงในช่อง ในกระดาษคำตอบที่กำหนดให้

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				

ชื่อ

ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ที่ 1.1

เรื่อง ความเป็นมาและความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง

ความเป็นมาของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ในปี 2542 ดร. สิปปนนท์ เกตทัต ซึ่งเป็นประธานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ในขณะนั้น ได้เรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในสาขาต่างๆ ประมาณ 15 ท่าน มาช่วยกันระดมสมองกว่า 6 เดือน เพื่อสรุปนิยามความหมายของคำว่า **เศรษฐกิจพอเพียง** และหลังจากนั้นก็ได้รับโปรดเกล้าฯ พระกรุณาพระบรมราชวินิจฉัย และขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตนำคำนิยาม ดังกล่าวไปเผยแพร่และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา และได้ทรงพระกรุณาปรับปรุง แก้ไขพระราชทาน และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตตามที่ขอพระมหากษัตริย์ ตามปรากฏในจดหมายสำนักพระราชเลขานุการ ลงวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542 ที่ส่งถึง สศช.

ทั้งนี้ เอกสารเบื้องต้นที่ใช้ในการประมวลคำนิยามดังกล่าว ส่วนมากเป็นพระบรมราโชวาท และพระราชดำรัสที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในด้านต่างๆ เริ่มนับตั้งแต่พระปฐมบรมราชโองการ จนถึงเท่าที่มีในขณะนั้น ซึ่งจากการสืบค้นก็พบว่า แนวคิดที่เกี่ยวกับการพัฒนาตามแนวทางที่เรียกว่า เศรษฐกิจพอเพียง ที่พระองค์ท่านได้พระราชทานเป็นครั้งแรกคือในปี พ.ศ. 2540 จนเกิดนิยาม

ความหมายของคำว่า “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ในเวลาต่อมานั้นปรากฏเป็นครั้งแรกใน พ.ศ. 2516-2517 ทั้งที่ปรากฏในพระราชดำรัสวันที่ 4 ธันวาคม กิติ หรือในคราวพระราชทานปริญญาบัตรที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ก็ได้ เริ่มทรงใช้ คำว่า “พอมิพอกิน” เราต้องอยู่อย่าง พอมิพอกินก่อนแล้วจึงพัฒนาขึ้นไป เป็นต้น

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนี้ได้รับการเชิดชูสูงสุดจากองค์การสหประชาชาติว่าเป็นปรัชญาที่มีประโยชน์ต่อประเทศไทยและนานาประเทศ และสนับสนุนให้ประเทศสมาชิกยึดเป็นแนวทางสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน มีนักวิชาการ นักเศรษฐศาสตร์ หลายคนเห็นด้วย และเชิดชูแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ความน่าเชื่อถือของรายงานศึกษาและทำที่ของสหประชาชาติจนทำให้ในที่สุด ได้ถูกนำมาบรรจุเป็น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จุดเริ่มต้นแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ผลจากการใช้แนวทางการพัฒนาประเทศไปสู่ความทันสมัยได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแก่สังคมไทยอย่างมากในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม สังคมและสิ่งแวดล้อม อีกทั้งกระบวนการของความเปลี่ยนแปลงมีความสลับซับซ้อนจนยากที่จะอธิบายในเชิงสาเหตุและผลลัพธ์ได้ เพราะการเปลี่ยนแปลงทั้งหมดต่างเป็นปัจจัยเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน

สิ่งสำคัญ ก็คือ ความพอเพียงในการดำรงชีวิต ซึ่งเป็นเงื่อนไขพื้นฐานที่ทำให้คนไทยสามารถพึ่งตนเอง และดำเนินชีวิตไปได้อย่างมีศักดิ์ศรีภายใต้อำนาจและความมีอิสระในการกำหนด ชะตาชีวิตของตนเอง ความสามารถในการควบคุมและจัดการเพื่อให้ตนเองได้รับการสนองตอบต่อความต้องการ การต่างๆ รวมทั้งความสามารถในการจัดการปัญหาต่างๆ ได้ด้วยตนเอง ซึ่งทั้งหมดนี้ถือว่าเป็นศักยภาพพื้นฐานที่คนไทยและสังคมไทยเคยมีอยู่แต่ เดิม ต้องถูกกระทบกระเทือน ซึ่งวิกฤตเศรษฐกิจจากปัญหาฟองสบู่และปัญหาความอ่อนแอของชนบท รวมทั้งปัญหาอื่นๆ ที่เกิดขึ้น ล้วนแต่เป็นข้อพิสูจน์และยืนยันปรากฏการณ์นี้ได้เป็นอย่างดี

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในภายนอก ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการ ทุกขั้นตอน และขณะเดียวกัน จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

พระราชดำริว่าด้วยเศรษฐกิจพอเพียง

66

...การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐานคือ ความพอมี พอกิน พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการ และอุปกรณ์ที่ประหยัดแต่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เมื่อได้พื้นฐานความมั่นคงพร้อมพอสมควร และปฏิบัติ ได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญ และ สถานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป...

(๑๘ กรกฎาคม ๒๕๑๗)

99

66

...คนอื่นจะว่าอย่างไรก็ช่างเขา จะว่าเมืองไทยล้าสมัย ว่าเมืองไทยเซย ว่าเมืองไทยไม่มีสิ่งที่สมัยใหม่ แต่เราอยู่พอมีพอกิน และขอให้ทุกคนมีความปรารถนาที่จะให้เมืองไทย พออยู่พอกิน มีความสงบ และทำงาน ตั้งจิตอธิษฐานตั้งปณิธาน ในทางนี้ที่จะให้เมืองไทยอยู่แบบพอยู่พอกิน ไม่ใช่จะรุ่งเรืองอย่างยอด แต่ว่ามีความพอยู่พอกิน มีความสงบ เปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ถ้าเรารักษาความพอยู่พอกินนี้ได้ เราก็คงจะยอดยิ่งยวดได้... (๔ ธันวาคม ๒๕๑๗)

99

ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียง” (sufficiency economy) เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอด รวมถึงการพัฒนาและบริหารประเทศที่ตั้งอยู่บนฐานของทางสายกลาง คำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรมประกอบการวางแผน การตัดสินใจ และการกระทำเศรษฐกิจพอเพียง คือ หลักคิดและหลักปฏิบัติ

“คำว่าปรัชญา” แปลว่าหลักคิด ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตน เพื่อให้เราก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ ถ้าเราใช้ความพอเพียงในหลักคิดและหลักปฏิบัติ

คำว่า **พอเพียง** มีความหมายอีกอย่างหนึ่ง มีความหมายกว้างไปอีก ไม่ได้หมายถึงการมีพอสำหรับใช้เองเท่านั้น แต่มีความหมายว่าพอมีพอกิน พอมีพอกิน แสดงว่าเศรษฐกิจพอเพียงนั่นเอง ถ้าแต่ละคนพอมีพอกินก็ใช้ได้ ยิ่งถ้าทั้งประเทศพอมีพอกินก็ยิ่งดี จึงต้องมีนโยบายที่จะทำเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อที่จะให้ทุกคนมีพอเพียงได้ ให้พอเพียงนี้ก็หมายความว่า มีกินมีอยู่ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่หรูหราก็ได้ แต่ว่าพอ แม้บางอย่างอาจจะดูฟุ่มเฟือย แต่ถ้าไม่ทำให้มีความสุข ถ้าสมควรทำได้ที่สมควรที่จะทำ สมควรที่จะปฏิบัติ อันนี้ก็มีความหมายอีกอย่างของเศรษฐกิจหรือระบบพอเพียง

“พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9”

1.1 ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาช้านานมากกว่า 25 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางแก้ไขเพื่อให้อยู่รอดและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์

1.2 เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความสามารถของชุมชนเมือง รัฐ ประเทศ หรือภูมิภาคหนึ่งๆ ในการผลิตสินค้าและบริการทุกชนิดเพื่อเลี้ยงสังคมนั้นๆ โดยไม่ต้องพึ่งพาปัจจัยต่างๆที่เราไม่ได้เป็นเจ้าของ เศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลนั้น คือความสามารถในการดำรงชีวิตได้อย่างไม่เดือดร้อน มีความเป็นอยู่อย่างประมาทตน ตามฐานะ ตามอัตภาพและที่สำคัญไม่หลงไหลไปตามกระแสวัตถุนิยม มีอิสรภาพ เสรีภาพ ไม่พัวพันการอยู่กับสิ่งใด

กล่าวโดยสรุป เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การกลับมายึดเส้นทางสายกลางในการดำรงชีวิตหลักการพึ่งตนเอง ด้านจิตใจ ทำตนให้เป็นที่พึ่งแห่งตน มีจิตสำนึกที่ดี สร้างสรรค์ให้ตนเองและชาติโดยรวม มีจิตใจเอื้ออาทร ประณีประนอม เห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ด้านสังคมและชุมชนต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายชุมชนที่แข็งแกร่งเป็นอิสระ

องค์ประกอบของเศรษฐกิจพอเพียง

หลักในการพิจารณาองค์ประกอบของเศรษฐกิจพอเพียงมี 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็นโดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทยสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกในเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤติเพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

ส่วนที่ 2 คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระบบ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย ความตระหนักในคุณธรรมมีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ไม่โลภและไม่ตระหนี่

ส่วนที่ 3 คำนิยาม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ ดังนี้ **ความพอประมาณ** หมายถึง ความพอดี ที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การบริโภคที่ประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย การใช้ทรัพยากรที่เหมาะสมกับการผลิต

ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

ส่วนที่ 4 เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน

เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้านความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกันเพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในการปฏิบัติทุกขั้นตอน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องทำการเสริมสร้างประกอบด้วย การมีความตระหนักในคุณธรรม ละอายในการทำชั่ว มีความซื่อสัตย์ สุจริต ขยันและอดทน ใช้สติปัญญาในการดำเนินการชีวิต และรู้จักการแบ่งปัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ผู้อื่น

ส่วนที่ 5 สมดุล 4 มิติ

เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำรินั้นแตกต่างจากเศรษฐกิจแบบทุนนิยมของตะวันตก ซึ่งให้ความสำคัญกับเรื่องวัตถุที่เป็นรูปธรรม เช่น เงิน ทรัพย์สิน กำไร โดยไม่นำเรื่องของสภาพจิตใจหรือเรื่องนามธรรมมาเกี่ยวข้อง อีกทั้งเศรษฐกิจพอเพียงยังมีขอบเขตที่กว้างขวางกว่าเศรษฐกิจนายทุน หรือเศรษฐกิจธุรกิจ เพราะสามารถครอบคลุมได้ถึง 4 ด้าน คือ มิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านจิตใจ มิติด้านสังคม และมิติด้านวัฒนธรรม ดังนี้

มิติด้านวัตถุ เป็นเศรษฐกิจแบบพออยู่พอกิน ให้ความความขยันหมั่นเพียรประกอบสัมมาอาชีพ เพื่อให้พึ่งตนเองได้ ให้พ้นจากความยากจนการปฏิบัติตามเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งได้ช่วยให้เกษตรกรจำนวนมากมีรายได้เพิ่มสูงขึ้น มีชีวิตที่เป็นสุขตามสมควรแก่อัตภาพ พ้นจากการเป็นหนี้และความยากจนสามารถพึ่งตนเองได้ มีครอบครัวที่อบอุ่นและเป็นสุข

ได้แก่ การปลูกฝังด้านการประหยัด สร้างสมการการออม ด้วยการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น ธนาคารขยะรีไซเคิล สายใยรักแห่งความครัว ซึ่งเป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ความร่วมมือกลุ่มเบญจกัลยาณมิตร โดยช่วยกันเก็บวัตถุที่ไม่ใช่ เช่น กระดาษ ขวดน้ำพลาสติก เศษเหล็ก ขวดแก้ว เป็นต้น นำมาเปลี่ยนเป็นเงินออม ปลูกฝังให้รู้จักค่าของเงิน ใช้เงินอย่างมีเหตุผล กิจกรรมประหยัดพลังงาน ช่วยกันปิดน้ำหรือปิดไฟที่ไม่ได้ใช้เพื่อช่วยลดค่าใช้จ่าย

มิติด้านสังคม เศรษฐกิจพอเพียงเน้นที่จิตใจที่รู้จักพอ ไมโลภ เศรษฐกิจพอเพียงจะต้องเริ่มที่ตัวเอง โดยสร้างรากฐานทางจิตใจที่มั่นคง โดยเริ่มจากใจที่รู้จักพอ เป็นการปฏิบัติตามทางสายกลาง หรือมัชฌิมาปฏิปทา คือ พอดี พอประมาณและพอใจในสิ่งที่มี ยินดีในสิ่งที่ได้

กิจกรรมที่ปฏิบัติได้แก่ การปลูกฝังให้นักเรียนเป็นคนดี มีปัญญาและมีความสุขในสังคม โดยจัดกิจกรรมเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้นักเรียนมีจิตสำนึกที่ดีงามตามหลักคุณธรรมจริยธรรม เช่น โครงการสำนึกความดี ทำดีถวายพ่อหลวงแม่หลวง โดยให้นักเรียนนำสินค้ามาแลกเปลี่ยนหรือจำหน่าย ผลกำไรที่ได้นำมาจัดกิจกรรมจิตสาธารณะ เช่น นำส่งขทานไปถวายพระสงฆ์ที่อาพาธที่โรงพยาบาล นำของเล่นและขนมไปมอบให้เยาวชนที่ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วม โครงการปลอดสารเสพติดในสถานศึกษา กิจกรรมรณรงค์ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สิ่งแวดล้อม หมายถึง การสนับสนุนให้นักเรียนมีจิตอาสา/จิตสาธารณะ ช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังโดยไม่หวังผลตอบแทน เช่นกิจกรรมเดินรณรงค์ลดโลกร้อน กิจกรรม 5 ส กิจกรรมทำดีถวายในหลวง โครงการปลูกฝังการประหยัด รักความสะอาดและมีน้ำใจ กิจกรรมวันไหว้ครูให้นักเรียนเปลี่ยนจากการทำพาน ดอกไม้ธูปเทียน มาเป็นไหว้ครูด้วยต้นไม้ เพื่อนำมาปลูกในโรงเรียนสร้างบรรยากาศสภาพแวดล้อมให้สวยงาม ร่มรื่น

มิติด้านวัฒนธรรม หมายถึง วิถีชีวิตของประชาชน เศรษฐกิจพอเพียงมุ่งให้เกิดวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตที่ประหยัด อดออม มีชีวิตที่เรียบง่าย ไม่ฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย ไม่ตกเป็นทาสของวัตถุนิยมและบริโภคนิยมซึ่งทำให้เกิดการเป็นหนี้เป็นสิน เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน เป็นปัญหาสังคมที่ร้ายแรงที่สุดปัญหาหนึ่ง ที่บ่อนทำลายความมั่นคงของชาติ

กิจกรรมที่ปฏิบัติ ได้แก่ การส่งเสริมให้นักเรียนได้สืบสานประเพณีศิลปวัฒนธรรมไทย เช่นจัดกิจกรรมประกวดกระทงจากวัสดุธรรมชาติ กิจกรรมส่งเสริมดนตรีโพลองกลาง การร่ววงมาตรฐาน การฟ้อนรำ การจัดกิจกรรมส่งเสริมประเพณีแห่เทียนพรรษา

ความสมดุลทั้ง 4 มิติ

เป้าหมายของเศรษฐกิจพอเพียงในคำนิยาม

คืออะไรพระปฐมบรมราชโองการ “เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” การจะทำอะไรก็ตามประโยชน์ก็ต้องเกิดความสุขก็ต้องมีแต่เวลาพูดถึงการที่จะสร้างประโยชน์ให้เกิดขึ้นจะสร้างความสุขให้เกิดขึ้นกับครอบครัว กับชุมชน กับองค์กรกับประเทศชาติ บางครั้งคำนิยามก็อาจจะต่างกัน

ประโยชน์สุขตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงจะวัดได้จากที่ไหน ก็ต้องพิจารณาจากเป้าหมายของเศรษฐกิจพอเพียง คือมุ่งให้เกิดความก้าวหน้าไปอย่างสมดุลและพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ กล่าวคือ ต้องก้าวหน้าอย่างสมดุล มั่นคงและยั่งยืน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ทำไมเราจำเป็นต้องมีพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง หรือมีภูมิคุ้มกัน ฉะนั้นการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี คือต้องพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ไม่ประมาท มีสติในการดำเนินชีวิต ใช้ปัญญาในการคาดการณ์ความเปลี่ยนแปลงต่างๆ เพื่อวางแผนรองรับและรักษาสมดุลได้ทั้งในปัจจุบันและในอนาคตด้วย สมดุลแปลว่าสมดุลทั้งปัจจุบันและอนาคต คือ ต้องมีความเพียรอย่างต่อเนื่องที่จะรักษาความสมดุลให้ได้ อย่างสม่ำเสมอ

สมดุลในด้านไหนบ้าง คำนิยาม ปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงบอกว่า ต้องสมดุลทั้งทางด้าน วัตถุ/เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม/ค่านิยม ประโยชน์สุขของคนส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นได้ อย่างแท้จริง หรือ ความพอเพียงอย่างสมบูรณ์ จริง ๆ จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อเราสร้างความสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงใน 4 ด้าน คือทางด้านวัตถุหรือเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านวัฒนธรรม/ค่านิยม/ความเชื่อการก้าวหน้าไปพร้อมกับความสมดุลในแต่ละอย่างก้าวจะทำให้เกิดความพอเพียงในที่สุด

การปลูกฝังให้เด็กเยาวชนโดยเฉพาะเด็กรุ่นใหม่ ๆ มีภูมิคุ้มกันที่ดี และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ทางด้านวัฒนธรรมภายใต้โลกยุคโลกาภิวัตน์ได้มีความภูมิใจในความเป็นไทย เด็กควรจะต้องรู้จักรากเหง้า ประวัติศาสตร์และความเป็นมาของตนเอง ครอบครัว ของสังคมไทยและของชาติของประเทศ รู้ที่มาที่ไป

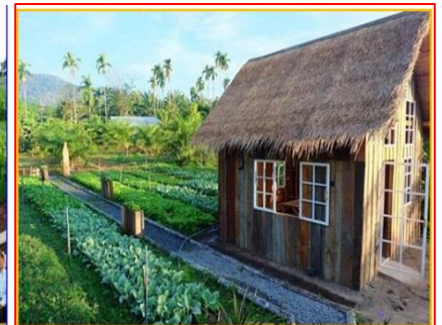
สมดุลทางด้านสังคมถ้าจะบอกได้ว่าเราใช้ชีวิตอย่างพอเพียงเราก็ต้องมีความสมดุลทางด้าน สังคมด้วย เช่น ต้องไม่ใช่คนเห็นแก่ตัว เศรษฐกิจพอเพียงนำไปสู่ความรู้รักสามัคคี ความสามัคคีจะเกิดขึ้นได้ในสังคมต้องไม่มีใครเอาัดเอาเปรียบกัน ทุกคนช่วยเหลือกัน แบ่งปันกันทั้งกำลังทรัพย์ กำลังกาย กำลังใจและกำลังความรู้การใช้เงินทองเมื่อสมดุลทางเศรษฐกิจ ก็ต้องคำนึงถึงการใช้จ่ายเพื่อสร้างสมดุลทางสังคมให้เกิดขึ้นด้วย ถึงจะอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สมดุลทางด้านเศรษฐกิจ ในระดับบุคคลก็หมายถึง การดำรงชีวิตโดยรายได้สมดุลกับรายจ่าย เราจะใช้จ่ายอย่างไรพอเพียงได้อย่างไร รายจ่ายพอประมาณกับรายได้ใหม่ มีเหตุมีผล คือว่าใช้ของเพราะ จำเป็นหรือฟุ่มเฟือย การใช้เงินอย่างสมดุลต้องมี ภูมิคุ้มกันด้วยคือออมบ้าง เพราะฉะนั้นสมดุลทางเศรษฐกิจ คือทำอย่างไรจะรักษาสมดุลรายรับ รายจ่าย มีเงินออม มีประกันด้วย การทำบัญชีรายรับ รายจ่ายเพื่อชีวิตที่พอเพียง การทำบัญชีรายรับ รายจ่ายจะรู้ว่าแต่ละเดือนคุณใช้เงินอย่างไร พอเพียงไหม การทำบัญชีรายรับรายจ่าย เป็น เครื่องมือ เพื่อให้คุณใช้ชีวิตอย่างพอเพียงหรือว่าสมดุล

ความสมดุลทางสังคม ต้องเริ่มจากการให้คนที่ พอแล้วจะรู้จักการให้รู้จักเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ช่วยเหลือ มีน้ำใจ แบ่งปัน คนที่ได้รับการแบ่งปันก็จะนึกถึง บุญคุณของผู้ให้ มีความรู้สึกเป็นมิตร หากขัดสนจนคิดจะแย่งชิงจากผู้อื่นในสังคมก็จะระงับยับยั้งซึ่งใจไว้ได้ ผู้ให้ก็มีความสุขจากการให้สิ่งต่างๆ เหล่านี้สร้างความสมดุลให้เกิดขึ้นในสังคม สร้างภูมิคุ้มกันให้ เกิดขึ้นได้ในสังคม ชุมชนเข้มแข็งจะเกิดขึ้นได้ ในชุมชนจึงต้องมีความสามัคคี ความสามัคคีจะเกิดขึ้นได้ ชุมชนต้องมีการแบ่งปันกัน ช่วยเหลือกันเวลาตกทุกข์ได้ยาก

สมดุลด้านสิ่งแวดล้อม เป็นอย่างไรการจัดการทรัพยากรทางธรรมชาติให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืนเช่น ไม่ตัดไม้ทำลายป่า เราจำเป็นต้องรักษาสมดุลทางสิ่งแวดล้อม เพราะ ทุกอย่างที่เราเป็น

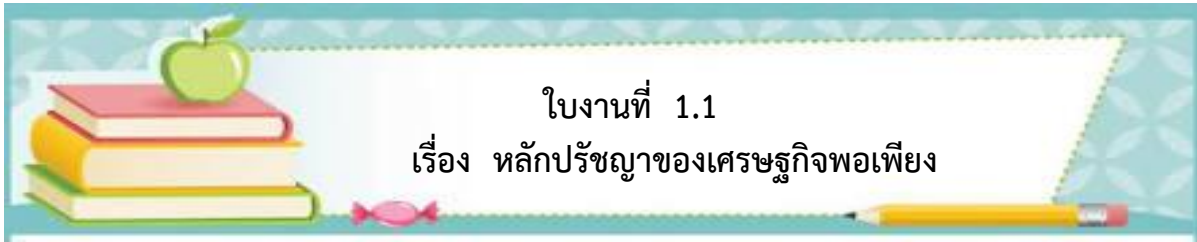
เราใช้ เรามี มาจากธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ถ้าเราไม่รักษาไว้ให้ใช้ได้นานๆ เราจะอยู่อย่างไรเราต้องเห็นความจำเป็นของการอยู่ร่วมกับระบบนิเวศน์วิทยาอย่างสมดุล ไม่ทำร้าย ไม่ทำลายไม่เบียดเบียนให้พยายามรักษาสมดุลทางสิ่งแวดล้อม ให้เกิดขึ้นในคราวเดียวกันด้วย จึงจะเรียก ได้ว่าพอประมาณกับทรัพยากรที่มีอยู่บนพื้นฐานของความรอบคอบตามหลักวิชาการและเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันด้วย ระหว่างการผลิต ถ้าทำลายสิ่งแวดล้อม ก็ถือว่าไม่มีการผลิตอย่างพอเพียงจะรอบอกว่ากำไรก่อนค่อยคืนกำไรนั้นสู่การปลูกป่าอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้ไหม ไม่ได้ระหว่างการผลิตก็ต้องรักษาสมดุลด้านสิ่งแวดล้อมไปพร้อมๆ กัน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สมคุดด้านวัฒนธรรม หากศึกษาพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในเรื่องวัฒนธรรมจะพบว่า พระองค์ทรงเน้นย้ำมาโดยตลอดให้ ปลุกฝังเด็กและเยาวชนไทย ให้เห็นคุณค่าในความเป็นไทย เอกลักษณ์ไทย เห็นประโยชน์และ คุณค่าของภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญา ท้องถิ่น ที่เป็นองค์ความรู้ที่มีประโยชน์ที่สืบทอดต่อกัน มา โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่มีกระแสโลกาภิวัตน์ถ้าโถมเข้ามา การเสริมสร้างความพอเพียง ทางวัฒนธรรม จะเป็นเสมือนภูมิคุ้มกันทางวัฒนธรรมที่จะทำให้เด็กไทยคนไทยมีจุดยืนในชีวิต มีหลักคิด หลักปฏิบัติที่เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจและพัฒนาตนเอง มีความแกร่งในความเป็นไทย เข้าใจในความเป็นสากล เพื่อให้อยู่รอดได้ในยุคโลกาภิวัตน์ ดำรงตนอยู่ได้อย่างมี ศักดิ์ศรี ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงต่างๆ

โดยสรุปแล้วเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปประยุกต์ได้ทุกเรื่อง OTOP แบบพอเพียง ก็มี แบบไม่พอเพียงก็มี กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ก็เช่นเดียวกัน แบบพอเพียงก็มี แบบไม่พอเพียงก็มี เราต้องวิเคราะห์ว่าการดำเนินการและผลที่เกิดขึ้นสอดคล้องกับความพอเพียงหรือเปล่าว่าวัดที่เหตุ ใช้ความรู้กับคุณธรรมในการตัดสินใจ และการดำเนินการหรือเปล่า ใช้ความรู้ทางหลักวิชา อย่างรอบรู้ รอบคอบหรือไม่ ความคิดและการกระทำอยู่บนพื้นฐานของคุณธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริต ขยัน อดทน ไม่เบียดเบียนกัน มีการช่วยเหลือแบ่งปันกันหรือไม่ วัดที่วิธีปฏิบัติคือความ พอเพียงโดยตรง ทำแบบพอประมาณกับทรัพยากรทุน ศักยภาพภูมิสังคมหรือไม่ มีเหตุมีผลไม่หมิ่นภูมิคุ้มกันความเสี่ยงใหม่ และสุดท้ายวัดที่ผลว่ามีการจัดการให้เกิดความก้าวหน้าอย่างสมดุล และความสามารถที่จะพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงทั้ง 4 ด้าน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเติมข้อความลงในช่องที่กำหนดให้ (10 คะแนน)

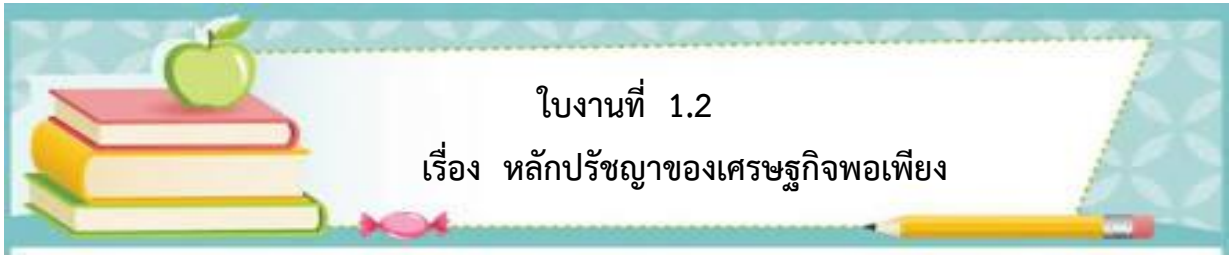
แผนภูมิหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ด้าน.....ด้าน.....
ด้าน.....และด้าน.....
สมดุล / พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

นำไปสู่

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษา แล้วตอบคำถาม

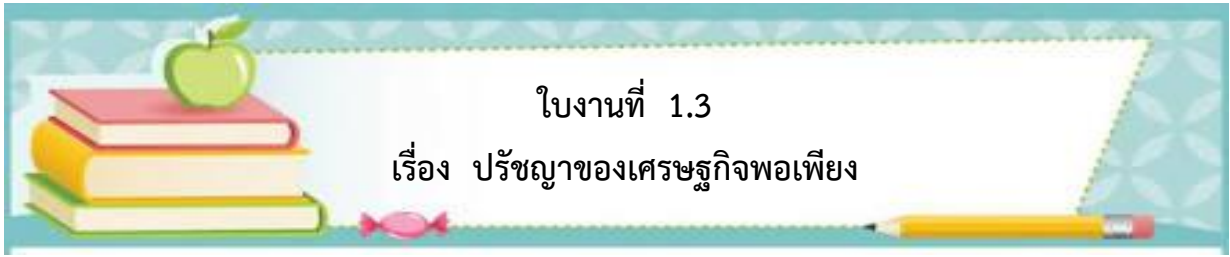
พ่อแม่ของนกมีอาชีพรับจ้างเก็บพีชไร๋ นกเป็นลูกคนโตมีน้อง 2 คน นกเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เมื่อนกกลับจากโรงเรียนแล้วต้องช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน คือรดน้ำต้นไม้ ดูแลรักษาต้นไม้ ปลูกต้นไม้ ถูบ้าน ล้างชาม และซักเสื้อผ้าของตนเองและน้อง พ่อแม่จะให้ลูกทุกคนช่วยทำงานบ้าน แม่บอกว่าเป็นการฝึกลูกมีประสบการณ์ชีวิต นกจะแบ่งงานเบาๆ เช่น ถูบ้านให้น้องๆ ทำ เพราะน้องยังเด็กอยู่ ถ้าให้น้องล้างชามอาจจะทำความเสียหายชามแตกและอาจได้รับบาดเจ็บ ถึงแม้ว่านกจะทำงานเหนื่อย แต่ก็ทำให้นกได้ฝึกความอดทน และทำให้นกมีความรู้เรื่อง การดูแลรักษาต้นไม้ และรู้วิธีการจัดตกแต่งบ้าน การล้างภาชนะประเภทต่างๆ ฝึกการจำแนกแยกถ้วยชามเก็บเป็นหมวดหมู่ การที่นกช่วยทำงานต่างๆ ของพ่อแม่ทำให้เขามีความเข้มแข็งในการทำกิจกรรมต่างๆ กับเพื่อนที่โรงเรียนตามที่ครูมอบหมาย นกจะแนะนำเพื่อนเกี่ยวกับเรื่องการทำแปลงเกษตร การดูแลรักษาต้นไม้ใช้ปุ๋ยธรรมชาติ ไม่ใช่ปุ๋ยเคมีเพราะจะเป็นการทำลายสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เพื่อนจะชอบนกมากที่นกมีความเอื้อเฟื้อ

➤ คำถาม

1. นกปฏิบัติตนตามคุณลักษณะ 3 ประการ ของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร

2. นกมีเงื่อนไขในการตัดสินใจและทำกิจกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง :

1. ให้นักเรียนเขียนสรุปความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง (3 คะแนน)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ให้นักเรียนเขียนสรุปการสร้างความสุขและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ทั้ง 4 ด้าน (4 คะแนน)

.....

.....

.....

.....

3. ให้นักเรียนเขียนสรุปปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทางสายกลาง (3 คะแนน)

.....

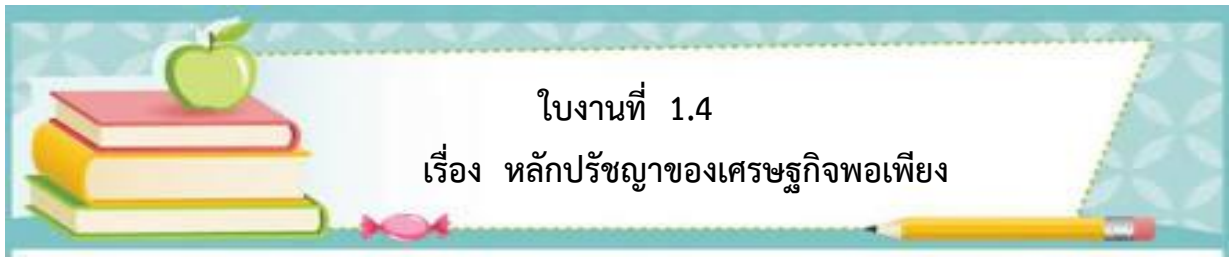
.....

.....

.....

.....

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง : ให้นักเรียนนำข้อความในกรอบด้านบนไปใส่ได้ข้อความในแต่ละข้อที่มี
ใจความสัมพันธ์กัน(คะแนนเต็ม 6 คะแนน)

พอประมาณ

ความมีเหตุผล

มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

เงื่อนไขคุณธรรม

เงื่อนไขความรู้

การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน

1. ไชยาได้รับการยกย่อง
ว่าเป็นคนซื่อสัตย์สุจริต
ไม่โลภ ไม่ตระหนี่
รู้จักแบ่งปันให้ผู้อื่น
สร้างความสามัคคี
ระหว่างกลุ่ม

2. ถึงแม้ว่าจันทร์
ต้องการเที่ยว
กลางคืนกับเพื่อน
แต่เมื่อคุณแม่ห้ามเธอ
ก็เชื่อฟัง

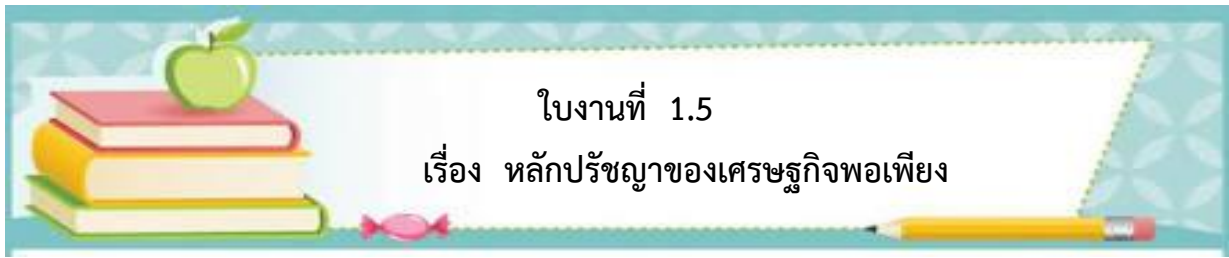
3. ในช่วงที่มะม่วงราคาถูก
แต่ชัยซึ่งเป็นเจ้าของสวน
ก็ไม่เด็ดร้อน เพราะเขา
ปลูกพืชหลายชนิดคละกัน
ไปกับสวนมะม่วง

4. กานดาเลือกซื้อ
เสื้อผ้าที่จำเป็น
สำหรับใส่ไปทำงาน
เป็นพนักงานทำความสะอาด
ของบริษัท

5. ชาวบ้านหมู่บ้านไทรน้อย
ต่างก็แลกเปลี่ยนความรู้
ทางด้านการเกษตรทำให้
ทุกครั้งเรื่อนำความรู้ไป
ใช้ในการพัฒนาอาชีพ

6. แต้้วทำข้าวแกงไป
ขายที่ตลาดขายหมด
เกลี้ยงทุกวันไม่เหลือ
ทิ้ง

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว (10 คะแนน)

1. แนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงเริ่มปรากฏตั้งแต่เมื่อไร
 - ก. พ.ศ. 2517
 - ข. พ.ศ. 2519
 - ค. พ.ศ. 2521
 - ง. พ.ศ. 2529
2. ความมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึงข้อใด
 - ก. กล้าเสี่ยงในการลงทุน
 - ข. ยอมรับสภาพสังคมได้ทั้งสภาพดีและไม่ดี
 - ค. มีความพร้อมที่จะเผชิญต่อผลกระทบและการเปลี่ยนแปลง
 - ง. ดูแลรักษาสุขภาพให้แข็งแรงอยู่เสมอ
3. ปีนี้ราคาข้าวตกต่ำกว่าทุกปี แต่ลุงมันยังไม่เดือดร้อน เพราะลุงมันเป็นเกษตรกรที่ปลูกพืชหลายชนิดรวมทั้งปลูกข้าว ข้อความนี้สอดคล้องกับข้อใดมากที่สุด
 - ก. ความมีเหตุผล
 - ข. เงื่อนไขหลักวิชา
 - ค. ความพอประมาณ
 - ง. มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
4. ศูนย์การศึกษาพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ จัดอยู่ในโครงการตามพระราชดำรินข้อใด
 - ก. การส่งเสริมอาชีพ
 - ข. การอนุรักษ์และพัฒนาดิน
 - ค. การอนุรักษ์ทรัพยากรแหล่งน้ำ
 - ง. การส่งเสริมการเกษตรตามทฤษฎีใหม่

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5. หลักการเศรษฐกิจพอเพียงตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักธรรมใด
 - ก. ทางสายกลาง
 - ข. เบญจธรรม
 - ค. อริยสัจ 4
 - ง. เบญจศีล
6. ข้อใดเป็นความพอเพียงระดับบุคคลและครอบครัว
 - ก. สมาคมแม่บ้านการเกษตรเป็นสมาคมที่มีความมั่นคง
 - ข. ชงชัยเป็นผู้จัดการบริษัทส่งออกสินค้าทางการเกษตร
 - ค. นิภาและกมลชวนเพื่อนๆ ออมเงินแล้วนำไปฝากธนาคาร
 - ง. ผู้ใหญ่แก่นนำชาวบ้านผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
7. การกระทำในข้อใด แสดงถึงความพอประมาณ
 - ก. เอกพอใจที่ร้านขายของมีกำไรมาก
 - ข. อ้อมซื้ออุปกรณ์การเรียนในวงเงินที่มีอยู่
 - ค. แอนทำงานตามที่เจ้านายมอบหมายให้ทำ
 - ง. อ้วนเก็บเงินที่คุณแม่ให้ใช้จ่ายเป็นรายวันทั้งหมดเพื่อฝากธนาคาร
8. กานดาตกลงใจไม่ไปเที่ยวทะเลกับเพื่อนๆ ในช่วงฤดูฝนตามคำแนะนำของคุณแม่ ข้อความนี้สอดคล้องกับข้อใดมากที่สุด
 - ก. เงื่อนไขชีวิต
 - ข. ความมีเหตุผล
 - ค. ความพอประมาณ
 - ง. มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
9. ข้อใดคือความหมายของคำว่า พอประมาณ
 - ก. รู้เท่าทันต่อเหตุการณ์
 - ข. ใช้เงินอย่างมีเหตุผล
 - ค. รู้สิทธิขั้นพื้นฐานของผู้บริโภค
 - ง. รู้ตนเองไม่ใช้จ่ายเกินฐานะ
10. เงื่อนไขความรู้ตามหลักการเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่อะไร
 - ก. ชื่อสัตย์ สุจริต รอบรู้
 - ข. รอบคอบ อดทน แบ่งปัน
 - ค. รอบรู้ เรียบร้อย รอบคอบ
 - ง. รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แบบทดสอบหลังเรียนชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง

ชุดที่ 1 เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คำชี้แจง

1. ข้อสอบชุดนี้มีจำนวน 20 ข้อ
2. ให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียวแล้วเขียนเครื่องหมาย (X) ลงในช่อง ในกระดาษคำตอบที่กำหนดให้

1. ข้อใด คือความหมายเศรษฐกิจพอเพียงที่สมบูรณ์ที่สุด
 - ก. การดำรงชีวิตอย่างสงบ สันโดษ ประหยัด อุดม เพื่อช่วยเหลือเศรษฐกิจของชาติ
 - ข. การดำรงชีวิตแบบพึ่งตนเอง ทุกอย่างผลิตขึ้นใช้เองในครอบครัว ไม่มีการซื้อจากตลาด
 - ค. การดำรงชีวิตแบบหรรษาฟุ่มเฟือย ตามฐานะที่พึงมีพึงได้ของตนโดยไม่เบียดเบียนใคร
 - ง. การดำรงชีวิตอย่างไม่เดือดร้อน มีความเป็นอยู่อย่างประมาณตน
2. เป้าหมายของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงคือข้อใด
 - ก. มุ่งแก้ไขปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจชาติ
 - ข. เพื่อให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง
 - ค. เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกในยุคโลกวิวัตน์
 - ง. มุ่งให้เกิดความสมดุลพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง
3. ความพอเพียงด้านสังคมตามหลักการเศรษฐกิจพอเพียงหมายถึงสิ่งใด
 - ก. สังคมเข้มแข็ง
 - ข. สังคมมีหลากหลาย
 - ค. คนในสังคมมีความเป็นอยู่ที่ดี
 - ง. คนในสังคมไม่ต้องการความช่วยเหลือจากใคร
4. ความพอประมาณ มีความหมายตรงตามข้อใด
 - ก. ดำเนินชีวิตอย่างพอดีพองามตามสถานภาพที่เป็นอยู่
 - ข. ดำเนินชีวิตที่ดีที่สุดตามที่งานสามารถค้นจนหามาได้
 - ค. ดำเนินชีวิตด้วยความกระหมัดกระหม่อมเก็บออมให้มากที่สุด
 - ง. ดำเนินชีวิตตามสบายไม่ต้องดิ้นรน
5. ใครปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามหลัก “ความมีเหตุผล”
 - ก. แดงใช้เงินสิบบาทซื้อขนมเค้ก เพราะแดงชอบขนมเค้กมาก
 - ข. เขียวเก็บเงินสิบบาทไว้ในกระปุกออมสินแล้วไปชอชุกก็ดำกิน
 - ค. ดำมีเงินสิบบาทซื้อขนมเค้กห้าบาท เพราะดำคิดว่าเก็บห้าบาทไว้เผื่อวันต่อไป
 - ง. เหลืองเก็บเงินสิบบาทไว้ซื้อตุ๊กตาหมีแล้วไปชอขนมเค้กแดงกินเพราะหิวเหมือนกัน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

6. การสร้างความสมดุลตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเน้นให้เกิดกับสิ่งใดมากที่สุด
 - ก. ความสมดุลระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม
 - ข. ความสมดุลระหว่างสินค้าต่างประเทศกับสินค้าไทย
 - ค. ความสมดุลระหว่างอุตสาหกรรมกับเกษตรกรรม
 - ง. ความสมดุลของความเจริญทางเทคโนโลยีกับภูมิปัญญาไทย
7. ปีนี้ราคาข้าวตกต่ำกว่าทุกปีแต่ลุงแก้วยังไม่เดือดร้อน เพราะลุงแก้วเป็นเกษตรกรที่ ปลูกพืชหลายชนิดรวมทั้งปลูกข้าว ข้อความนี้สอดคล้องกับข้อใดมากที่สุด
 - ก. ความมีเหตุผล
 - ข. มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
 - ค. เงื่อนไขหลักวิชา
 - ง. ความพอประมาณ
8. การกระทำในข้อใด แสดงถึงความพอประมาณ
 - ก. เอกพอใจที่ร้านขายของมีกำไรมาก
 - ข. อ้อมซื้ออุปกรณ์การเรียนในวงเงินที่มีอยู่
 - ค. แนนทำงานตามที่เจ้านายมอบหมายให้ทำ
 - ง. อ้วนเก็บเงินที่คุณแม่ให้ใช้จ่ายเป็นรายวันทั้งหมดเพื่อฝากธนาคาร
9. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความสำคัญอย่างไร
 - ก. ทำให้ประชาชนมีความสามัคคี รักใคร่ปรองดองกัน
 - ข. ประชาชนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ไม่แตกต่างกัน พออยู่พอกิน
 - ค. ชี้แนะแนวทางให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตแบบพออยู่พอกิน และสามารถพึ่งพาตนเองได้
 - ง. มีผลดีต่อการส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชนชาวไทยทุกคนโดยไม่เลือกวัย และฐานะความเป็นอยู่
10. หลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีองค์ประกอบอะไรบ้าง
 - ก. พอกิน พออยู่ พอใช้ มีเงินออม มีความรู้
 - ข. ประมาณตน ใช้ความคิด รู้จักป้องกันตนเอง ไม่เสี่ยง มีวินัย
 - ค. ลดรายจ่าย ประหยัด ใช้จ่ายของคุ้มค่า มีหลักประกัน และความเพียร
 - ง. พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยใช้ความรู้ คู่คุณธรรม

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

11. หลักการและเงื่อนไขในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือข้อใด
 - ก. พอกิน พอใช้ พอเพียง ความรู้คู่คุณธรรม
 - ข. พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน และคุณธรรมนำความรู้
 - ค. พอเพียง พอประมาณ รู้จักให้ และมีจรรยาบรรณ มีวิสัยทัศน์
 - ง. อยู่เย็น เป็นสุข มีกินมีใช้ และมีวิสัยทัศน์กว้างไกล
12. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น มีฐานคิดที่สำคัญเรื่องใดมากที่สุด
 - ก. การพัฒนารักษาวัฒนธรรมพร้อมความมั่นคงของประเทศ
 - ข. การพัฒนาความมั่งคั่งเพียงอย่างเดียว
 - ค. การพัฒนาเศรษฐกิจพร้อมกับพัฒนาสังคม
 - ง. การพัฒนาในชุมชนในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ควบคู่กับคุณธรรม
13. “การพัฒนาประเทศตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง การพึ่งพาตนเอง”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเน้นความสำคัญของการพัฒนาประเทศ ซึ่งจะต้องสร้างพื้นฐานในข้อใด

 - ก. ความพอมี พอกิน พอใช้
 - ข. การอยู่อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรีของตนเองไม่พึ่งพาใคร
 - ค. การยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณีไทยโดยประยุกต์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก
 - ง. วางรากฐานด้านการเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมให้มีความเข้มแข็ง
14. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวพระราชดำริของรัชกาลใด
 - ก. รัชกาล ที่ 7
 - ข. รัชกาล ที่ 8
 - ค. รัชกาล ที่ 9
 - ง. รัชกาล ที่ 10
15. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีเป้าหมาย คือ
 - ก. ดำเนินชีวิตได้ทุกสถานการณ์
 - ข. ดำเนินชีวิตได้ทุกประเทศ
 - ค. ดำเนินชีวิตได้ทุกวัย
 - ง. ดำเนินชีวิตได้ทุกสภาพอากาศ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

16. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้ความสำคัญในเรื่องใด
- คน คุณค่าคุณธรรม
 - คน คุณค่าความเป็นคน
 - คน คุณค่าความรู้
 - คน คุณค่าชุมชน
17. ความมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึงข้อใด
- กล้าเสี่ยงในการลงทุน
 - ยอมรับสภาพสังคมได้ทั้งสภาพดีและไม่ดี
 - มีความพร้อมที่จะเผชิญต่อผลกระทบและการเปลี่ยนแปลง
 - ดูแลรักษาสุขภาพให้แข็งแรงอยู่เสมอ
18. การปฏิบัติตามหลักความพอเพียงควรเริ่มจากที่ใด
- ตนเอง
 - เพื่อน
 - ครอบครัว
 - ประเทศ
19. สาเหตุใดจึงต้องมีการประกาศใช้เศรษฐกิจพอเพียง
- สินค้าเกษตรมีราคาสูง
 - เศรษฐกิจมีการขยายตัวสูงขึ้น
 - ปริมาณสินค้าในการบริโภคมีมากเกินไป
 - เกิดภาวะขาดแคลนสินค้าอุปโภคบริโภค
20. หลักการใดไม่ใช่เศรษฐกิจพอเพียง
- การพึ่งตนเองเป็นสำคัญ
 - การสร้างนิยมไทย
 - การบริการดินและน้ำอย่างเหมาะสม
 - การลงทุนขนาดใหญ่เพื่อผลิตสินค้า

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเรียนชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง

ชุดที่ 1 เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คำชี้แจง

- ข้อสอบชุดนี้มีจำนวน 20 ข้อ
- ให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียวแล้วเขียนเครื่องหมาย (X) ลงในช่อง ในกระดาษคำตอบที่กำหนดให้

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				

ชื่อ

ชั้น.....เลขที่.....

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียนชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง

ชุดที่ 1 เรื่อง หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

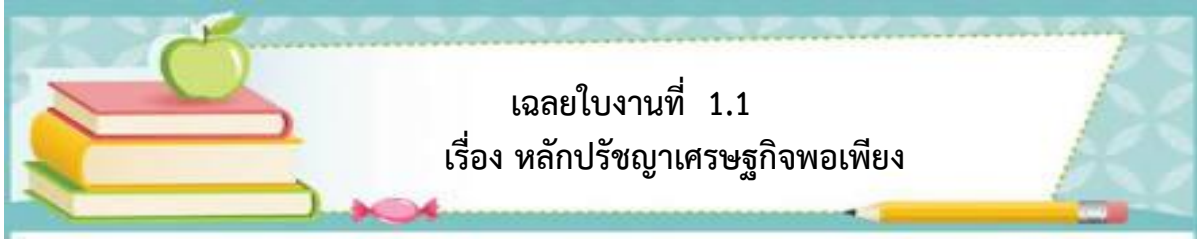
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คำชี้แจง

1. ข้อสอบชุดนี้มีจำนวน 20 ข้อ
2. ให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียวแล้วเขียนเครื่องหมาย (X) ลงในช่อง ในกระดาษคำตอบที่กำหนดให้

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				X
2				X
3			X	
4	X			
5			X	
6	X			
7		X		
8		X		
9			X	
10				X
11		X		
12				X
13	X			
14			X	
15	X			
16		X		
17			X	
18	X			
19			X	
20				X

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

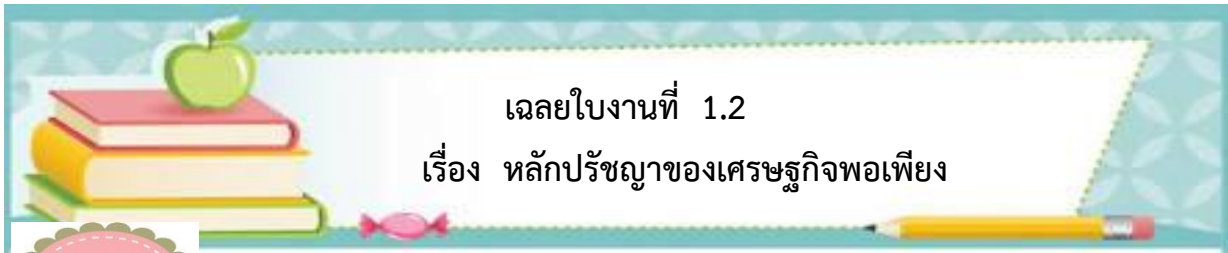

คำชี้แจง : ให้ผู้เรียนเติมข้อความลงในช่องที่กำหนดให้

แผนภูมิปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เฉลยใบงานที่ 1.2

เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษา แล้วตอบคำถาม
กรณีศึกษา

พ่อแม่ของนกมีอาชีพรับจ้างเก็บพีชไร๋ นกเป็นลูกคนโตมีน้อง 2 คน นกเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เมื่อนกกลับจากโรงเรียนแล้วต้องช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน คือ รดน้ำต้นไม้ ดูแลรักษาต้นไม้ ปลูกต้นไม้ ถูบ้าน ล้างชาม และซักเสื้อผ้าของตนเองและน้อง พ่อแม่จะให้ลูกทุกคนช่วยทำงานบ้าน แม่บอกว่าเป็นการฝึกลูกมีประสบการณ์ชีวิต นกจะแบ่งงานเบาๆ เช่น ถูบ้านให้น้องๆ ทำ เพราะน้องยังเด็กอยู่ ถ้าให้น้องล้างชามอาจจะทำความเสียหายชามแตกและอาจได้รับบาดเจ็บ ถึงแม้ว่านกจะทำงานเหนื่อย แต่ก็ทำให้นกได้ฝึกความอดทน และทำให้นกมีความรู้เรื่องการดูแลรักษาต้นไม้ และรู้วิธีการจัดตกแต่งบ้าน การล้างภาชนะประเภทต่างๆ ฝึกการจำแนกแยกถ้วยชามเก็บเป็นหมวดหมู่ การที่นกช่วยทำงานต่างๆ ของพ่อแม่ทำให้เขามีความเข้มแข็งในการทำกิจกรรมต่างๆ กับเพื่อนที่โรงเรียนตามที่ครูมอบหมาย นกจะแนะนำเพื่อนเกี่ยวกับเรื่อง การทำแปลงเกษตร การดูแลรักษาต้นไม้ใช้ปุ๋ยธรรมชาติ ไม่ใช่ปุ๋ยเคมีเพราะจะเป็นการทำลายสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เพื่อนจะชอบนกมากที่นกมีความเอื้อเฟื้อ

➤ คำถาม

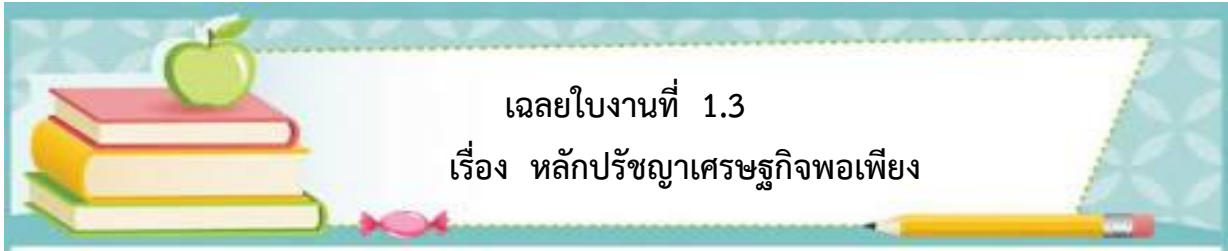
1. นกปฏิบัติตนตามคุณลักษณะ 3 ประการ ของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร

1. ความพอประมาณ คือ มีความพอประมาณในการทำงานช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน ไม่หนักจนเกินไป และไม่น้อยเกินไปเขารับหน้าที่ล้างจาน รดน้ำต้นไม้ ดูแลรักษาต้นไม้ และซักผ้า แบ่งงานให้น้องทำพอสมควร
2. ความมีเหตุผล คือ เขาให้น้องรับงานเบาๆ พอเหมาะกับวัยของน้อง เช่น ให้น้องถูบ้าน ไม่ให้น้องล้างจานเพราะเกรงว่าน้องจะทำจานแตกและอาจได้รับอุบัติเหตุ
3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว คือ เขามีการเตรียมความพร้อมในการทำงานบ้านเต็มความสามารถ ทำให้เขามีความพร้อมในการร่วมทำกิจกรรมต่างๆ กับทางโรงเรียน

2. นกมีเงื่อนไขในการตัดสินใจและทำกิจกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร

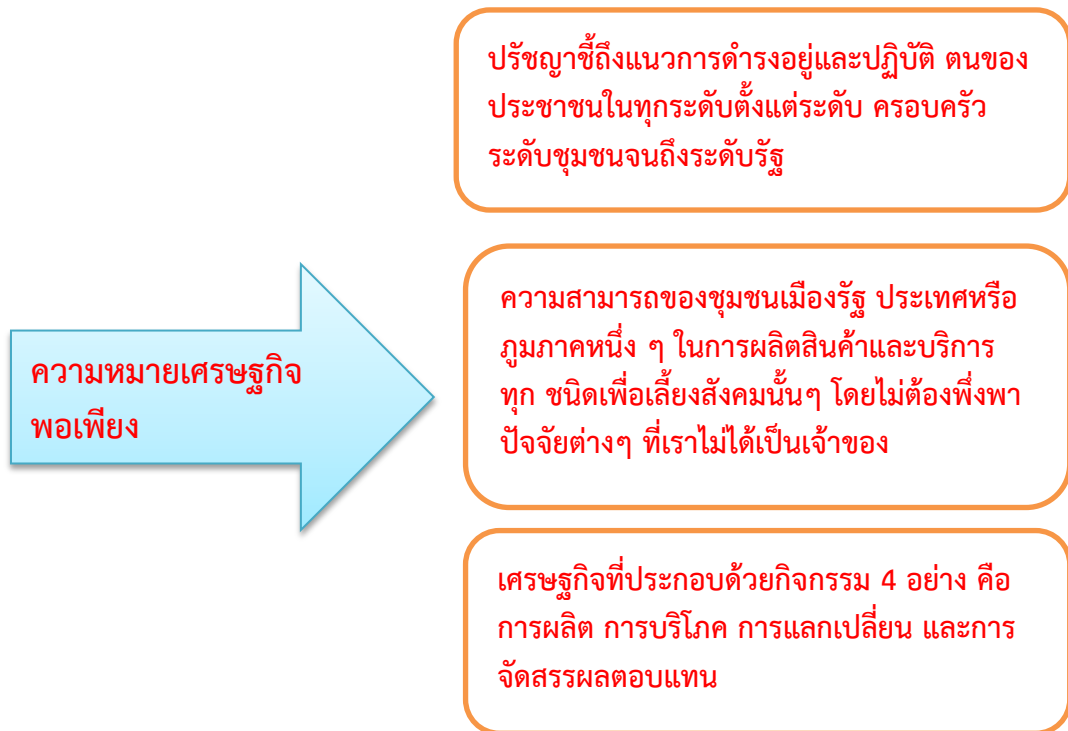
1. เงื่อนไขความรู้ คือ เขามีความรอบรู้ในการปลูกต้นไม้ ทำแปลงเกษตร และมีความรอบคอบวางแผนการทำแปลงเกษตรในโรงเรียน เพราะเขามีพื้นฐานความรู้และประสบการณ์จากการทำงานที่บ้าน
2. เงื่อนไขคุณธรรม คือ นกมีความอดทน พากเพียรในการช่วยเหลืองานบ้าน เมื่อมีปัญหาได้ก็ใช้สติปัญญาในการตัดสินใจ นอกจากนั้นเขายังมีความซื่อสัตย์ต่อสิ่งแวดล้อมและการทำงานในแปลงเกษตร เขาใช้ปุ๋ยธรรมชาติไม่ใช่ปุ๋ยเคมีจะทำให้ดินเสื่อม นอกจากนั้นเขายังมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปันสิ่งของและมีน้ำใจต่อเพื่อน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง :

1. ให้นักเรียนเขียนสรุปความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง (3 คะแนน)

2. ให้นักเรียนเขียนสรุปการสร้างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ทั้ง 4 ด้าน (4 คะแนน)

สมดุลทางด้านเศรษฐกิจ หมายถึง การดำรงชีวิตโดยรายได้สมดุลกับรายจ่าย ทำอย่างไรจะรักษา สมดุลรายรับรายจ่าย มีเงินออม มีประกันด้วยการทำบัญชีรายรับรายจ่าย เพื่อชีวิตที่พอเพียง

สมดุลทางด้านสังคม คือต้องไม่ใช่คนเห็นแก่ตัว รู้รักสามัคคี ไม่มีใครเอารอดเอาเปรียบกันทุกคน ช่วยเหลือกัน แบ่งปันกันทั้งกำลังทรัพย์ กำลังกาย กำลังใจ และกำลังความรู้

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สมดุลด้านสิ่งแวดล้อม คือ การจัดการทรัพยากรทางธรรมชาติให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน ไม่ทำร้าย ไม่ทำลาย ไม่เบียดเบียน พยายามรักษาสมดุลทางสิ่งแวดล้อมให้เกิดขึ้นในคราวเดียวกันด้วย

สมดุลด้านวัฒนธรรม คือ การเสริมสร้างความพอเพียงทางวัฒนธรรม ที่จะเป็นเสมือนภูมิคุ้มกันทางวัฒนธรรม ที่จะทำให้เด็กไทย คนไทยมีจุดยืนในชีวิต มีหลักคิด หลักปฏิบัติที่เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ และ พัฒนาตนเอง มีความแกร่งในความเป็นไทย เข้าใจในความเป็นสากล เพื่อให้อยู่รอดได้ในยุคโลกาภิวัตน์ ดำรงตนอยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรี ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

3.ให้นักเรียนเขียนสรุปปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทางสายกลาง (3 คะแนน)

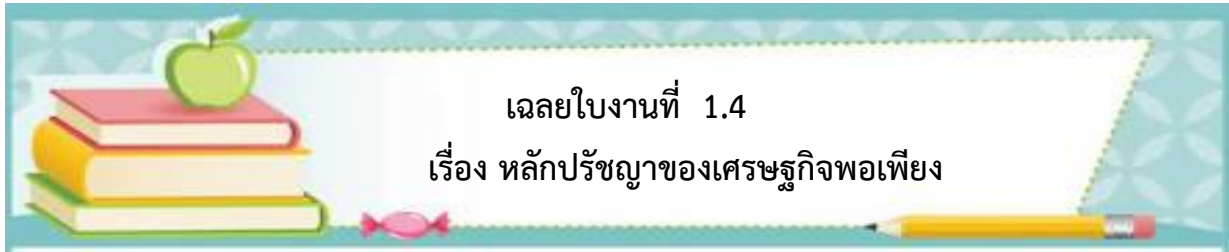
ทางสายกลางตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหมายถึงทางสายกลางใน 3 ด้าน ได้แก่

ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การบริโภคที่ประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย การใช้ทรัพยากรที่เหมาะสมกับการผลิต

ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความดีพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

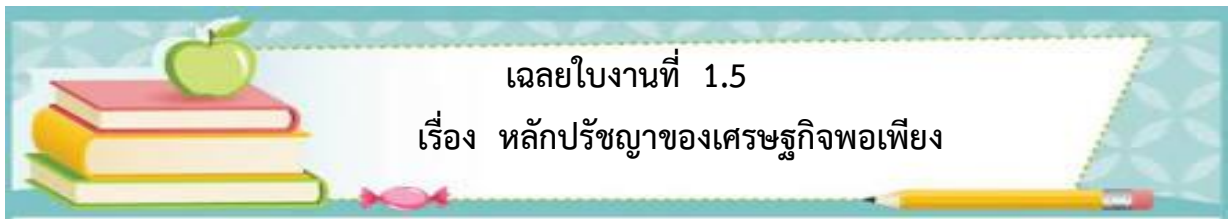
การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง : ให้นักเรียนนำข้อความในกรอบด้านบนไปใส่ได้ข้อความในแต่ละข้อที่มีใจความสัมพันธ์กัน(คะแนนเต็ม 6 คะแนน)

1. เจื่อนใจคุณธรรม
2. ความมีเหตุผล
3. มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
4. พอประมาณ
5. เจื่อนใจความรู้การพัฒนาที่ยั่งยืน
6. พอประมาณ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว (10 คะแนน)

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1	×			
2			×	
3				×
4			×	
5	×			
6			×	
7		×		
8			×	
9				×
10				×

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียนชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง
ชุดที่ 1 เรื่อง หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คำชี้แจง

- ข้อสอบชุดนี้มีจำนวน 20 ข้อ
- ให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียวแล้วเขียนเครื่องหมาย (X) ลงในช่อง ในกระดาษคำตอบที่กำหนดให้

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				X
2				X
3			X	
4	X			
5			X	
6	X			
7		X		
8		X		
9			X	
10				X
11		X		
12				X
13	X			
14			X	
15	X			
16		X		
17			X	
18	X			
19			X	
20				X

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางสรุปคะแนน
ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1
เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

คะแนนกิจกรรม		
	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
ทดสอบก่อนเรียน	20	
ใบงานที่ 1.1	10	
ใบงานที่ 1.2	10	
ใบงานที่ 1.3	10	
ใบงานที่ 1.4	6	
ใบงานที่ 1.5	10	
รวมคะแนนใบงาน	46	
ทดสอบหลังเรียน	20	
ระดับคุณภาพ	ระดับคุณภาพ	

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคุณภาพ
ร้อยละ 80 - 100 คะแนน	ดีมาก
ร้อยละ 61 - 79 คะแนน	ดี
ร้อยละ 51 - 60 คะแนน	พอใช้
ร้อยละ 0 - 50 คะแนน	ปรับปรุง

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- กระมล ทองธรรมชาติและคณะ. 2558. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- ธวัชชัย ทันโตภาส. ม.ป.พ. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์วัฒนาพานิช.
- วิริยะ บุญยะนิวาสน์และคณะ. 2563. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- วิริยะ บุญยะนิวาสน์และคณะ. 2563. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ. 2558. คู่มือครูชุดกิจกรรมเศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. กรุงเทพฯ: บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว) จำกัด.
- สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ. 2558. คู่มือครูชุดกิจกรรมเศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. กรุงเทพฯ: บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว) จำกัด.

